

DECIZIE

18 ianuarie 2017

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președinte, judecătorul
Judecătorii

Ala Cobăneanu
Iuliana Oprea
Iurie Bejenaru

examinând recursul declarat de Stanislav Golubcov

în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a Întreprinderii cu Capital Străin „Top Leasing” Societate cu Răspundere Limitată împotriva lui Stanislav Golubcov cu privire la transmiterea în posesie a bunului ipotecat cu evacuarea persoanelor și a bunurilor din bunul ipotecat și încasarea cheltuielilor de judecată

împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 22 noiembrie 2016, prin care a fost admisă parțial cererea cu privire la scutire de la plata taxei de stat la depunerea apelului și acordat termen pentru achitarea taxei de stat și,

împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 06 decembrie 2016, prin care a fost restituit apelul declarat de Stanislav Golubcov împotriva hotărârii Judecătoriei Râșcani din 29 iunie 2016, pe motiv că nu au fost înlăturate neajunsurile cererii de apel

constată:

La 05 septembrie 2014, ÎCS „Top Leasing” SRL a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Stanislav Golubcov cu privire la transmiterea în posesie a bunului ipotecat cu evacuarea persoanelor și a bunurilor din bunul ipotecat și încasarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii a indicat că la 21 aprilie 2011 între ÎCS „Top Leasing” SRL în calitate de împrumutător și Stanislav Golubcov în calitate de împrumutat a fost încheiat contractul de împrumut imobiliar nr. 1435/2011, cu acordurile adiționale nr. 1435-A/2011 din 09 decembrie 2011 și nr. 1435-B/2011 din 23 octombrie 2012.

Conform contractului menționat ÎCS „Top Leasing” SRL s-a obligat să acorde lui Stanislav Golubcov un împrumut în mărime de 46300 euro cu termenul de rambursare până la 15 aprilie 2021.

În vederea asigurării rambursării integrale și în timp util a împrumutului și a altor plăți aferente acestuia Stanislav Golubcov în calitate de debitor ipotecar, a

ipotecat în favoarea ÎCS „Top Leasing” SRL, conform contractului de ipotecă nr. 1435-A/2011 din 21 aprilie 2011 în redacția acordului adițional nr. 1435-B/2011 din 23 octombrie 2012, bunul imobil cu suprafața de 100,5 m. p. situat în mun. Chișinău bd. Moscova, 3/3 ap. 4, evaluat de părți la prețul de 945000 lei.

Menționează reclamantul că Stanislav Golubcov nu și-a onorat obligațiunile contractuale privind rambursarea împrumutului primit și achitarea dobânzii calculate pentru utilizarea lui mai mult de 30 zile calendaristice de la scadența stabilită în contractul de împrumut, încălcând astfel prevederile contractului de împrumut nr. 1435/2011 din 21 aprilie 2011 și prevederile legislației în vigoare privind executarea obligațiilor.

Sușine că prin reclamația nr. T- 481/2014 din 28 februarie 2014, ÎCS „Top Leasing” SRL a solicitat lui Stanislav Golubcov achitarea datoriei existente la acel moment, fiind atenționat că în caz contrar va fi inițiată procedura de executare a dreptului de ipotecă, însă până în prezent acesta nu a achitat datoria menționată.

Potrivit pct. 5.1 lit. e) din contractul de ipotecă, creditorul ipotecar este în drept să execute dreptul de ipotecă asupra bunului ipotecat conform legislației în vigoare, în cazul neachitării de către împrumutat a plăților conform contractului de împrumut nr. 1435/2011 din 21 aprilie 2011.

Ca urmare, la 23 aprilie 2014, potrivit art. 31 din Legea cu privire la ipotecă și art. 488 din Codul civil, ÎCS „Top Leasing” SRL a notificat debitorul ipotecar, tot el și debitorul creanței restante despre intenția sa de executare a dreptului de ipotecă, înregistrând ulterior la Oficiului Cadastral Teritorial Chișinău, filiala ÎS „Cadastru” preavizul de executare a dreptului de ipotecă.

Indică că în termenul fixat în notificare și preaviz Stanislav Golubcov n-a achitat datoria față de ÎCS „Top Leasing” SRL conform contractului de împrumut nr. 1435/2011 din 21 aprilie 2011 și n-a transmis benevol în posesia ÎCS „Top Leasing” SRL bunul ipotecat.

La situația din 03 septembrie 2014 datoria lui Stanislav Golubcov față de ÎCS „Top Leasing” SRL constituia suma de 102576,75 lei - plăți restante, 11448,11 lei - penalitate și 40 956,63 euro - plăți în termen.

Își întemeiază pretențiile în baza dispozițiilor art. 483, 487, 488, 490, 572 Cod civil, art. 30, 31, 33 alin. (1) din Legea cu privire la ipotecă, art. 3 alin. (1) lit. e¹) din Legea taxei de stat, art. 5, 6, 7, 33, 33¹, 40, 94, 166, 167 CPC.

Solicită transmiterea de la Stanislav Golubcov în posesia ÎCS „Top Leasing” SRL pentru a fi vândut silit, bunul imobil ipotecat în baza contractului de ipotecă nr. 1435-A/2011 din 21 aprilie 2011 cu suprafața de 100,5 m.p., situat pe adresa mun. Chișinău, bd. Moscova, 3/ 3 ap. 4, cu evacuarea lui Stanislav Golubcov, a altor persoane și a bunurilor din bunul imobil menționat și încasarea din contul lui Stanislav Golubcov în beneficiul ÎCS „Top Leasing” SRL a cheltuielilor privind achitarea taxei de stat în sumă de 4 725,00 lei.

Prin hotărârea Judecătorei Râșcani, mun. Chișinău din 29 iunie 2016 a fost admisă acțiunea ÎCS „Top Leasing” SRL.

A fost transmisă silit de la Stanislav Golubcov în posesia ÎCS „Top Leasing” SRL bunul imobil pentru a fi vândut în condițiile legii și anume: apartamentul nr. 4 din bd. Moscova, 3/3 mun. Chișinău, înregistrat în Registrul bunurilor imobile cu numărul cadastral 0100413.138.01.004.

A fost dispusă evacuarea silită din apartamentul nr. 4, bd. Moscova, 3/3 mun. Chișinău a lui Stanislav Golubcov și altor membri ai familiei, altor persoane, ce utilizează imobilul indicat, precum și a bunurilor aflate în imobilul indicat.

A fost încasat din contul lui Stanislav Golubcov cheltuielile de judecată, inclusiv taxa de stat în mărime de 4725 lei.

La 27 iulie 2016, Stanislav Golubcov a declarat apel împotriva hotărârii Judecătoriei Râșcani, mun. Chișinău din 29 iunie 2016, prin care a solicitat scutirea de la plata taxei de stat la depunerea apelului, casarea hotărârii primei instanțe cu emiterea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 13 octombrie 2016 a fost respinsă cererea apelantului Stanislav Golubcov privind scutirea de la plata taxei de stat, nu s-a dat curs cererii de apel și obligat apelantul de a depune cerere de apel motivată și dovada de plată a taxei de stat în mărime de 18 750 lei în termen de 10 zile de la data recepționării copiei prezentei încheieri.

La 14 noiembrie 2016 Stanislav Golubcov a depus cerere de apel suplimentară împotriva hotărârii primei instanțe, totodată solicitând și scutirea de la plata taxei de stat.

Și tot la 14 noiembrie 2016 a mai depus o cerere cu privire la scutirea integrală de la plata taxei de stat la depunerea cererii de apel

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 22 noiembrie 2016 a fost admisă în parte cererea apelantului cu privire la scutirea de la plata taxei de stat la depunerea apelului împotriva Judecătoriei Râșcani, mun. Chișinău din 29 iunie 2016.

A fost scutit parțial apelantul Stanislav Golubcov de la plata taxei de stat la depunerea cererii de apel în mărime de 2043,75 lei, fiind obligat până la ședința fixată pentru data de 06 decembrie 2016, să achite suma de 1500 lei, totodată fiindu-i explicat apelantului că în caz că nu va achita taxa de stat, la data limită stabilită de instanță, apelul va fi restituit.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 06 decembrie 2016, a fost restituit apelul depus de Stanislav Golubcov, pe motiv că apelantul nu a înlăturat neajunsurile la cererea de apel în termenul stabilit prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 22 noiembrie 2016.

La 05 decembrie 2016, Stanislav Golubcov a declarat recurs împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 22 noiembrie 2016, prin care a solicitat admiterea cererii de recurs, casarea încheierii recurate, rejudecarea cauzei cu pronunțarea unei noi decizii prin care să fie scutit integral de la plata taxei de stat la depunerea apelului.

În motivarea recursului a invocat dezacordul cu încheierea instanței de apel considerând-o ilegală și neîntemeiată.

Indică că este de acord parțial cu concluziile Curții de Apel Chișinău formulate în încheierea din 22 noiembrie 2016, însă consideră că instanța urma să-l elibereze integral de la achitarea taxei de stat la depunerea apelului.

Explică că luând în considerație situația financiară dificilă în care se află personal și familia, având și un împrumut necesar pentru achiziționarea spațiului locativ, lipsa mijloacelor suficiente pentru întreținerea familiei, în temeiul articolului 6 § 1 CEDO, practicii Curții europene care în conformitate cu art. 4 al Constituției RM necesită a fi aplicată în mod direct în dreptul național intern prin prisma respectării dreptului la acces la justiție, hotărârilor CEDO - cazul Clionov versus Moldova și Tudor - Comerț versus Moldova, art. 85 alin. 4 CPC, consideră că urma a fi scutit integral de la plata taxei de stat pentru examinarea apelului.

Menționează că, deși are un loc permanent de lucru și are un venit stabil, starea materială s-a agravat și mai mult după ce de către ÎCS „Top Leasing” SRL a fost intentată împotriva sa cauza civilă de încasare a sumei de 5278,33 euro.

Precizează că prin încheierea Judecătoriei Rîșcani mun. Chișinău din 05 octombrie 2016 de către instanță a fost aplicat sechestrul pe toate bunurile mobile și imobile în limita valorii acțiunii de 5278,33 euro, astfel fiind-i blocate toate cartelele bancare pe care avea mijloacele bănești.

Sușine că la moment nu dispune de surse bănești pentru achitarea serviciilor comunale, pentru hrană și îmbrăcăminte, nemaivorbind de achitarea unei taxe de stat. Totodată indică că la întreținerea sa este și bunica, care are o pensie mizeră.

Concluzionează că refuzându-i-se în admiterea cererii privind scutirea integrală de la achitarea taxei de stat, instanța de judecată i-a îngădit accesul la justiție, prin ce a încălcat prevederile art. 5 alin. (1) și (2) CPC, care prevede că orice persoană interesată este în drept să se adreseze în instanță judecătorească, în modul stabilit de lege, pentru a-și apăra drepturile încălcate sau contestate, libertățile și interesele legitime. Nici unei persoane nu i se poate refuza apărarea judiciară din motiv de inexistență a legislației, de imperfecțiune, coliziune sau obscuritate a legislației în vigoare.

La 19 decembrie 2016, Stanislav Golubcov a declarat recurs împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 06 decembrie 2016, prin care a solicitat admiterea cererii de recurs, casarea încheierii recurate cu trimiterea cauzei la rejudecare în instanța de apel la faza de primire a cererii de apel pentru examinare.

În motivarea recursului a invocat dezacordul cu încheierea instanței de apel considerând-o ilegală și neîntemeiată.

Consideră că deoarece încheierea Curții de Apel Chișinău din 22 noiembrie 2016 a fost contestată în termen, în ordine de recurs, aceasta nu avea o putere legală, or depunerea recursului la data de 05 decembrie 2016 a suspendat executarea ei.

Relevă că prin restituirea cererii de apel până la examinarea recursului declarat împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 22 noiembrie 2016, instanța de judecată i-a îngădit accesul la justiție, prin ce a încălcat grav prevederile art. 5 alin. (1) și (2) CPC, care stipulează că orice persoană interesată

este în drept să se adreseze în instanță judecătorească, în modul stabilit de lege, pentru a-și apăra drepturile încălcate sau contestate, libertățile și interesele legitime. Nici unei persoane nu i se poate refuza apărarea judiciară din motiv de inexistență a legislației, de imperfecțiune, coliziune sau obscuritate a legislației în vigoare.

În conformitate cu art. 425 CPC, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la pronunțarea ei.

Din materialele dosarului rezultă că careva date despre recepționarea încheierii din 22 noiembrie 2016 și din 06 decembrie 2016 de către recurent, la materialele dosarului, lipsesc.

Astfel, se constată că recurentul s-a conformat prevederilor legale și a declarat recursul împotriva încheierilor Curții de Apel Chișinău din 22 noiembrie 2016 și respectiv, din 06 decembrie 2016, în termenul legal.

În conformitate cu art. 426 alin. (3) CPC, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 3 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza dosarului și a materialelor anexate la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul declarat împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 22 noiembrie 2016 neîntemeiat și care urmează a fi respins iar recursul declarat împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 06 noiembrie 2016 este întemeiat și urmează a fi admis din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 427 lit. a) CPC, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

În conformitate cu art. 427 lit. b) CPC, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să admită recursul și să caseze integral sau parțial încheierea, restituind pricina spre rejudecare.

După cum denotă materialele cauzei Stanislav Golubcov, la depunerea cererii de apel suplimentare din 14 noiembrie 2016 împotriva hotărârii Judecătoriei Râșcani, mun. Chișinău din 29 iunie 2016, a solicitat și scutirea parțială de la achitarea plății taxei de stat la depunerea apelului, iar în aceeași zi a mai depus o cerere prin care a solicitat scutirea integrală de la plata taxei de stat.

Ca urmare, prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 22 noiembrie 2016 a fost admisă în parte cererea apelantului cu privire la scutirea de la plata taxei de stat la depunerea apelului împotriva Judecătoriei Râșcani, mun. Chișinău din 29 iunie 2016.

A fost scutit parțial apelantul Stanislav Golubcov de la plata taxei de stat la depunerea cererii de apel în mărime de 2043,75 lei, fiind obligat până la ședința fixată pentru data de 06 decembrie 2016, să achite suma de 1500 lei. Totodată, i-a fost explicat apelantului că în caz că nu va achita taxa de stat, la data limită stabilită de instanță, apelul va fi restituit.

Instanța de recurs consideră că soluția instanței de apel cu privire la admiterea parțială a cererii apelantului Stanislav Golubcov de la plata taxei de stat la depunerea cererii de apel este întemeiată.

În susținerea acestei opinii se vor reține dispozițiile art. 85 alin. (4) CPC, care indică că în funcție de situația materială și de probele prezentate în acest sens, persoana fizică sau juridică poate fi scutită de judecător (de instanța judecătorească) de plata taxei de stat sau de plata unei părți a ei.

Prevederi similare se regăsesc și la art. 4 alin. (1) pct. 19 din Legea taxei de stat nr. 1216 din 03 decembrie 1992.

Astfel, din sensul acestor norme de drept cert rezultă că instanța de judecată poate să scutească integral sau parțial persoana juridică și fizică de plata taxei de stat, în dependență de situația ei materială, în cererea de scutire urmând a fi expuse circumstanțele care justifică solicitarea și anexate actele confirmative.

Drept urmare, instanța de recurs relevă că la aprecierea situației materiale a persoanei se va lua în considerare valoarea acțiunii, valoarea patrimoniului disponibil al persoanei, obligațiile care ar rezulta din anumite acte, cât și avizul Comisiei pentru protecție socială, certificatul despre mărimea salariului, a pensiei sau a altor venituri; existența la întreținere a copiilor minori sau a altor persoane etc..

Față de aceste constatări, la caz se va reține că Stanislav Golubcov, în susținerea cererii cu privire la scutirea parțială de la plata taxei de stat la depunerea cererii de apel, a motivat starea grea materială prin faptul că împotriva sa a fost intentată o cauză civilă și că prin încheierea Judecătoriei Râșcani, mun. Chișinău de către instanță a fost aplicat sechestrul pe toate bunurile mobile și imobile în limita valorii acțiunii, astfel fiindu-i blocate toate cartelele bancare.

În opinia instanței de recurs, instanța de apel corect a constatat că aceste circumstanțe nu demonstrează cu certitudine starea materială dificilă a lui Stanislav Golubcov, ce ar face imposibilă achitarea parțială a taxei de stat la depunerea apelului în mărimea stabilită de instanța de apel.

Or, Stanislav Golubcov nu a prezentat probe că dânsul nu dispune de alte surse de venit, bunuri imobile, unități de transport, hârtii de valoare etc.

În atare situație, se constată că instanța de apel, corect a dispus scutirea parțială a lui Stanislav Golubcov de la plata taxei de stat la depunerea cererii de apel iar, având în susținere prevederile 368 alin. (1) Cod de procedură civilă, întemeiat nu a dat curs cererii de apel declarate de Stanislav Golubcov, acordându-i ultimului un termen pentru prezentarea dovezii de plată a taxei de stat în mărime de 1500 lei.

În acest sens și Curtea Europeană a Drepturilor Omului a subliniat în mod repetat că participantul unui litigiu civil este ținut să dea dovadă de un comportament diligent în chestiunile legate de plata taxei de stat (speța Piętka contra Poloniei, hotărârea din 16 octombrie 2012, definitivă din 16 ianuarie 2013).

Pornind de la principiul respectării dreptului de acces liber la justiție, consfințit de 6 jurisprudența CEDO, în cadrul soluționării cererilor privind acordarea facilităților la plata taxei de stat, instanțele judecătorești urmează să

examineze cu minuțiozitate fiecare caz concret pentru a nu admite îngrădirea dreptului persoanei la „un tribunal”, conducându-se la soluționarea acestor cereri atât de normele dreptului național, cât și de prevederile Convenției și jurisprudenței CEDO.

Cât privește recursul declarat de Stanislav Golubcov împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 06 decembrie 2016, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că acesta este întemeiat și urmează a fi admis.

În acest sens, instanța de recurs va reține că după emiterea de către instanța de apel a încheierii din 22 noiembrie 2016, prin care a fost admisă parțial cererea apelantului cu privire la scutire de la plata taxei de stat, nu s-a dat curs cererii de apel și acordat apelantului termen până la 06 decembrie 2016 pentru a achita taxa de stat în mărime de 1500 lei, Stanislav Golubcov la 05 decembrie 2016, cu respectarea prevederilor art. 425 CPC care prevede că termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la pronunțarea ei, a declarat recurs împotriva încheierii menționate.

Cu toate acestea, prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 06 decembrie 2016, cererea de apel depusă de Stanislav Golubcov împotriva hotărârii Judecătoria Râșcani, mun. Chișinău din 29 iunie 2016, a fost restituită pe motiv că apelantul nu a înlăturat neajunsurile la cererea de apel stabilite prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 22 noiembrie 2016.

În asemenea circumstanțe, instanța de recurs reține ca temeinic argumentul recurentului precum că depunerea recursului la 05 decembrie 2016 împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 22 noiembrie 2016, a făcut imposibilă desfășurarea de mai departe a procesului și expunerea instanței de apel pe marginea executării încheierii date.

Or, în conformitate cu art. 429 alin. (2) CPC încheierile date în apel pot fi atacate cu recurs odată cu decizia, cu excepția cazurilor când, potrivit legii, pot fi atacate separat cu recurs și când încheierea face imposibilă desfășurarea de mai departe a procesului.

În această ordine de idei, instanța de recurs reiterează că instanța de apel urma să se expună pe marginea îndeplinirii sau neîndeplinirii de către apelantul Stanislav Golubcov a încheierii Curții de Apel Chișinău din 22 noiembrie 2016, numai după examinarea de către Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție a recursului declarat de acesta la 05 decembrie 2016 împotriva încheierii din 22 noiembrie 2016, în conformitate cu art. 426 alin. (3) CPC.

Distinct de cele menționate, Colegiul civil, comercial și contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 22 noiembrie 2016 cu menținerea încheierii menționate, de a admite recursul declarat împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 06 decembrie 2016, de a casa integral încheierea instanței de apel din 06 decembrie 2016 și de a restitui pricina spre rejudecare în instanța de apel, de la faza primirii cererii de apel.

În conformitate cu art. 427 lit. a), b) CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

decide:

Se respinge recursul declarat de Stanislav Golubcov împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 22 noiembrie 2016.

Se menține încheierea Curții de Apel Chișinău din 22 noiembrie 2016 în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a Întreprinderii cu Capital Străin „Top Leasing” Societate cu Răspundere Limitată împotriva lui Stanislav Golubcov cu privire la transmiterea în posesie a bunului ipotecat cu evacuarea persoanelor și a bunurilor din bunul ipotecat și încasarea cheltuielilor de judecată.

Se admite recursul declarat de Stanislav Golubcov împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 06 decembrie 2016.

Se casează integral încheierea Curții de Apel Chișinău din 06 decembrie 2016, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a Întreprinderii cu Capital Străin „Top Leasing” Societate cu Răspundere Limitată împotriva lui Stanislav Golubcov cu privire la transmiterea în posesie a bunului ipotecat cu evacuarea persoanelor și a bunurilor din bunul ipotecat și încasarea cheltuielilor de judecată, cu restituirea pricinii spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, de la faza primirii cererii de apel.

Se acordă lui Stanislav Golubcov termen până la 07 februarie 2016 pentru achitarea taxei de stat pentru depunerea cererii de apel și prezentarea dovezii de plată a taxei de stat.

Decizia în partea menținerii încheierii Curții de Apel Chișinău din 22 noiembrie 2016 este irevocabilă, iar în partea casării integrale a încheierii Curții de Apel Chișinău din 06 decembrie 2016 și restituirii pricinii spre rejudecare decizia nu se supune niciunei căi de atac.

Președinte, judecătorul

Ala Cobăneanu

Judecătorii

Iuliana Oprea

Iurie Bejenaru